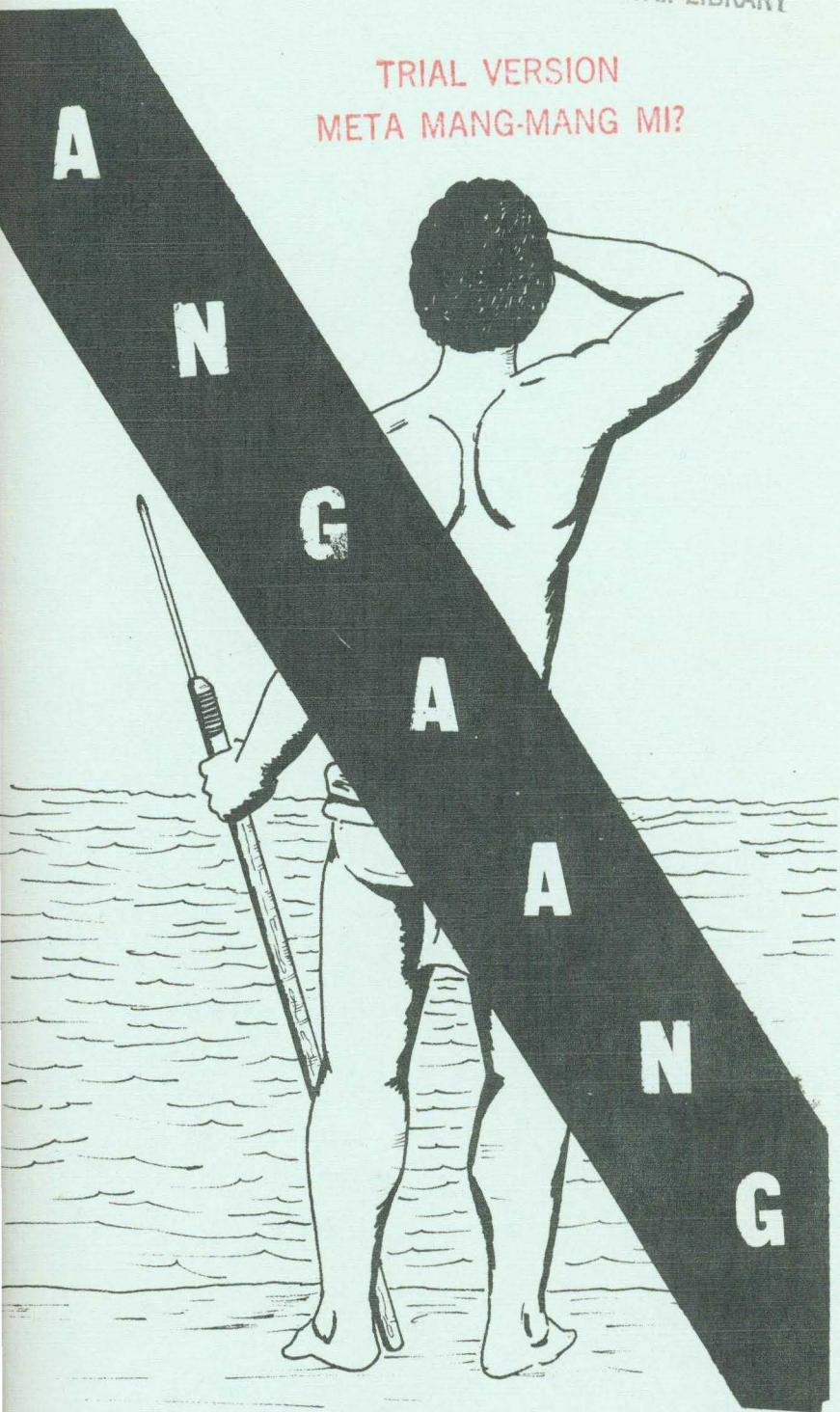

TRIAL VERSION
META MANG-MANG MI?

Saipan Carolinian

NOTICE

THESE PILOT TEST MATERIALS ARE FOR EXPERIMENTAL
USE ONLY AND MAY NOT BE REPRODUCED WITHOUT WRITTEN
PERMISSION FROM THE PALM DEVELOPMENT CENTER

The contents of these instructional materials were developed with financial assistance from the Office of Bilingual Education, Department of Health, Education, and Welfare. The funds were provided through the Bilingual Education Act, Title VII of the Elementary and Secondary Education Act of 1965 as amended by Public Law 95-561. However the contents do not necessarily represent the position or policy of that agency and a reader should not infer endorsement by the Federal Government.

Developed by:

PALM

Pacific Area Languages Materials Development Center
Social Science Research Institute
2424 Maile Way, Room 713, University of Hawaii at Manoa
Honolulu, Hawaii 96822

ANGAANG

told by

Basilio T. Ogarto (Weirighimal)

written by

David Omar

illustrated by

Tikko Romolor

Refaluwasch nge e ghi ssogh yaar angaang
kka re ghal sów fééri bweigha e ghi tchów me
tottomwógh mellól yaar lollo.

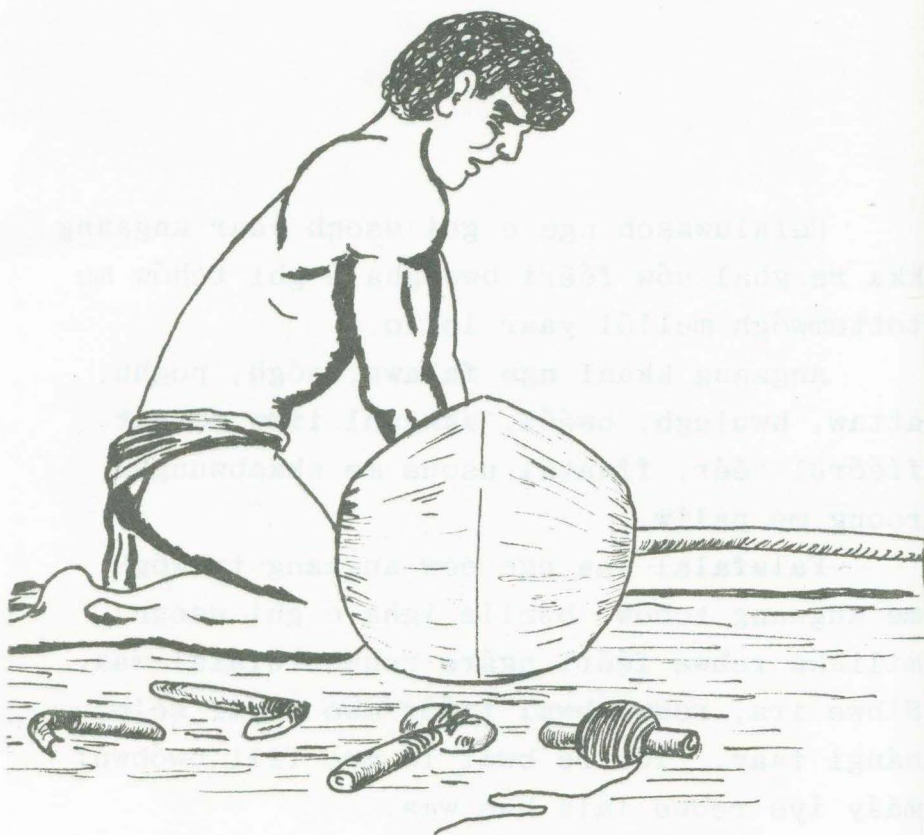
Angaang kkaal nge falawa, sógh, poghu,
attaw, bwulegh, bwéél, akkayúl iimw me uut,
fféérul téér, ffaatal usous me akkabwungul
roong me paliw.

Falafalal waa nge eew angaang tumwógh
me angaang tchów, bwelle igha e ghi ssogh
milikka rebwe fééri ngáre rebwe falafal waa.
Sibwe ira, rebwe bwal fféér mwo layir sele,
sángi faay. Iwe re bwal ló mwo fili bwóbwul
mááy iye rebwe fala bwe waa.

Iwe ngáre rebwele ammwótcha walawal yeel
nge e bwal ghi mmwáy bweigha e tottomwógh
bwóbwul mááy. Ngáre aa mwótch, nge rebwele
bwal páriiyló ráál me páriiy bwe ebwe weey
uluulul waa.

Iwe raa bwal yááyá eew tappal sele bwe
rebwe ghelengi llól walawal yeel. Ngáre aa
takal gheleghel llól waa yeel, nge rebwele
bwughi bwal eew tappal faay bwe rebwe aschallú
ngáli llól me ulippal waa yeel.

E bwal ssogh peiráágh kka rebwe fééri
ngáli waa, sibwe ira, amaraal me fatúl.

Iwe, igha schagh re bwéléta reel yaar
falafal waa mwet ngáli takkalóól nge e ghal
ghola eew maram ngáre ruwoow maram. Re ghal
fféér waar reel sey me móówul.

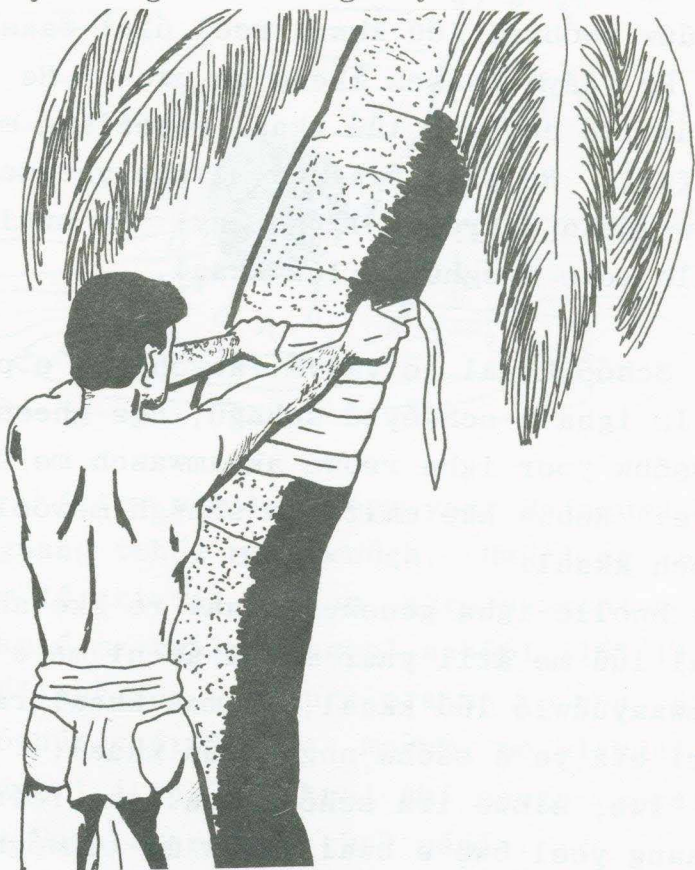
Samwool e bwal ghal akkulé ngáliir mwáál
mellól sóóbw bwe rebwe falafal waar reel
attaw, sey me móówul. Angaang yeel nge falawa

Bwal eew angaangal faluwasch, nge sógh.
Angaang yeel nge re ghal schuufengál mwáál
nge raa pap llól tarabwaagho yeel. Llól mwey

yeel nge aramas re ghi tipiyéew nge raa ghal
pap fengál llól yaar angaang.

Iwe, ngáre eyoor le ebwe sógh maatal,
nge mwáál rebwele itto schiyeli reel sógh.
Mwiir, raa bwal ló reel maatal aschay milli
yaar takkeló alangeer schóókka ebwe sógh
maateer.

Angaang yeel nge bwal eew tarabwaagho
tchów bwelle igha alangal nge llól maamaawal
schagh aramas. Ngáre maat ghitighiit, nge
aschay schagh ebwe sógh iye.

Refaluwasch nge re ghi áfálliiy lúú
mellól maateer bweigha re ghuleey bwe e ghi
ssogh milikka re yááyá sáangi. Re yááyá reel
schaal, mwongo mellól angaang. Iwe llól mwey
yeel nge ese yoor ótubwutubwul gheesch ngáre
milikka rebwe amwongoow ngáli bwe ebwe mááló.
Gheesch kkaal nge re ghal angiiló uwaal me
átil lúú.

Iwe bwelle igha aramas kkaal rese mwuschá
bwe ebwe semwaay lúú kkaal raa mángi bwe rebwe
bwalúúw bwóbwul lúú kkaal reel úlúl faasch.

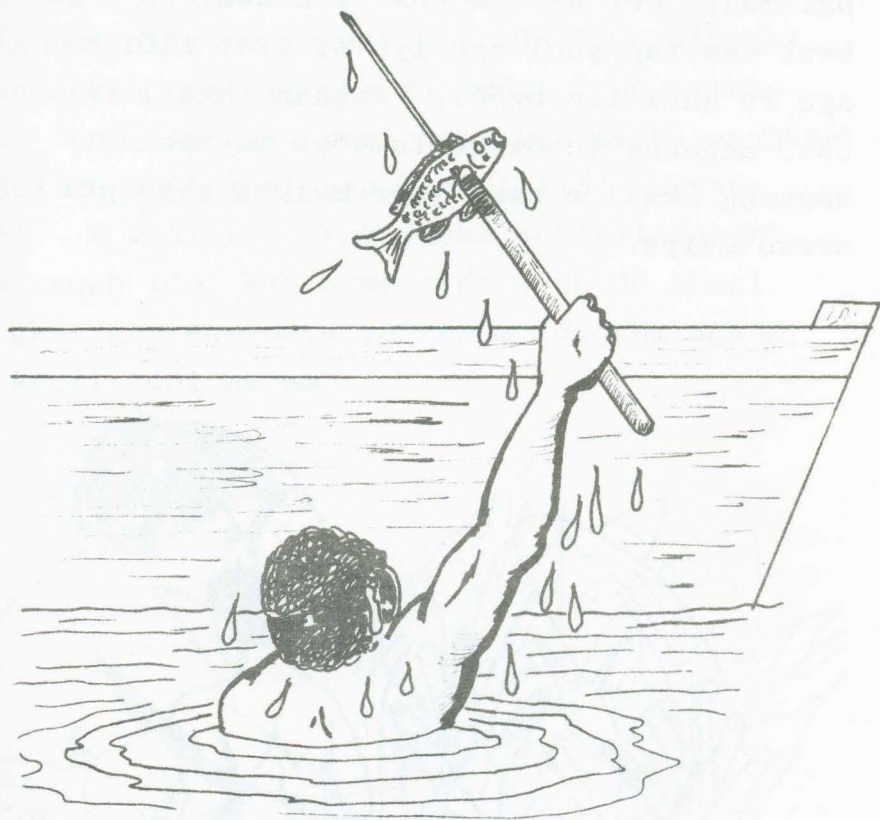
Re yááyá faasch kkewe aa pwas. Re
túghúmiiló bwóbwul lúú kkaal meweiláng mwet-
tiw faal. Re ittá bwalúúw meigha gheesch re
ssóbw ghula ngáre re llúsutááy. Re bwalúúw
bwelle rete tééghúútá lúú kkaal.

Schóó kkaal re yááyá faasch kka e pwas
bwelle igha e schééyló schagh, nge gheesch
re ssóbw yoor igha rebwe akkamwasch me téétá
meiye. Rebwe kke mmititiw schagh mewóól,
faasch kkaal.

Bwelle igha gheesch kkaal re kke angiiló
uwaal lúú me átil jaar mwáál áschí me e bwal
asamwaayúúwló lúú kkaal, aramas kkaal raa
fééri eta ye e ssóbw nngów lúú kkaal.

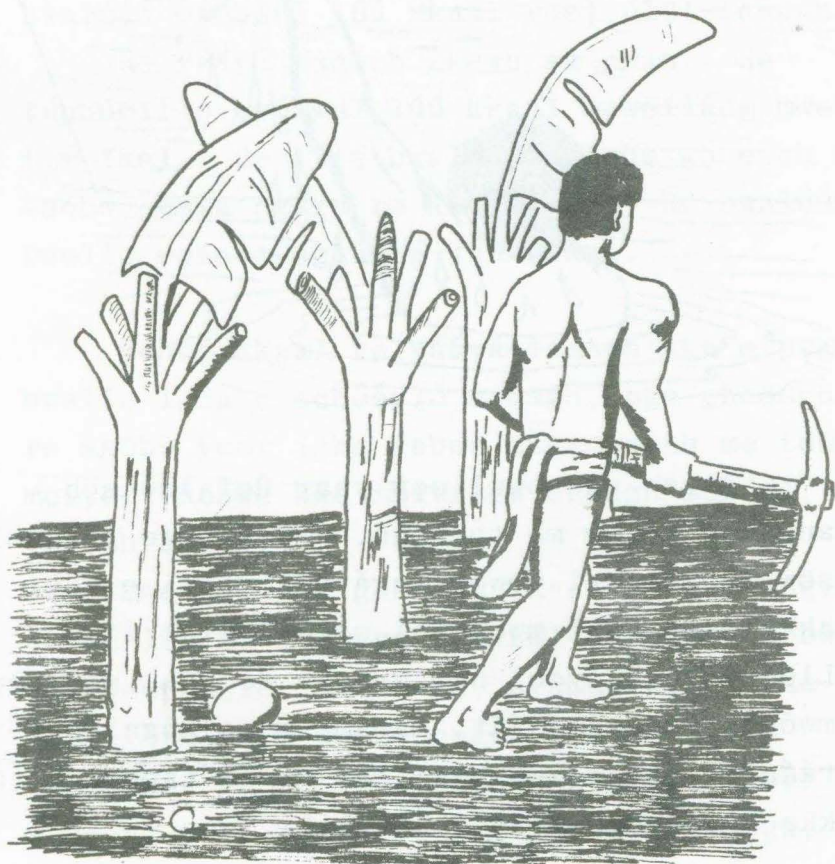
Iwe, sibwe ira schóó kkaal raa fééri
angaang yeel bwe e bwal tchów me tumwógh,
bweigha e ghal gholaar fitirál reel igha

rebwe túghúmi lúú kkaal. Angaang yeel nge
re ghal ira poghu.

Attaw nge bwal eew yaar Refaluwasch
angaang tchów me tumwógh. Mwáál nge re ghal
sów ló attawal towlap ngáre samwool e ghal
akkulé me bwal mwongool schóól llól iimw.
Llól angaang yeel nge aramas re ghal ghuleey
mwóghútúghútúl sáát, maram, me alangal pei-
ráághil attaw. E bwal ghi ssogh tappal attaw
kka Refaluwasch re ghal yááli.

Llól angaangal maat, nge ruwoow tappal.
Eew nge iye si ffót wóól pwél tchemaaw. Tap-
pal maat yeel nge re ghal ira bwulegh. Iwe
bwal eew tap yeel nge iye si ffót llól mmeschór
nge re ghal ira bwéél. Angaang kkaal nge
bwal angaang tchów me tumwógh me reesch.
Angaang kkaal e bwal voor meigha rese ghi
weewe meiyé.

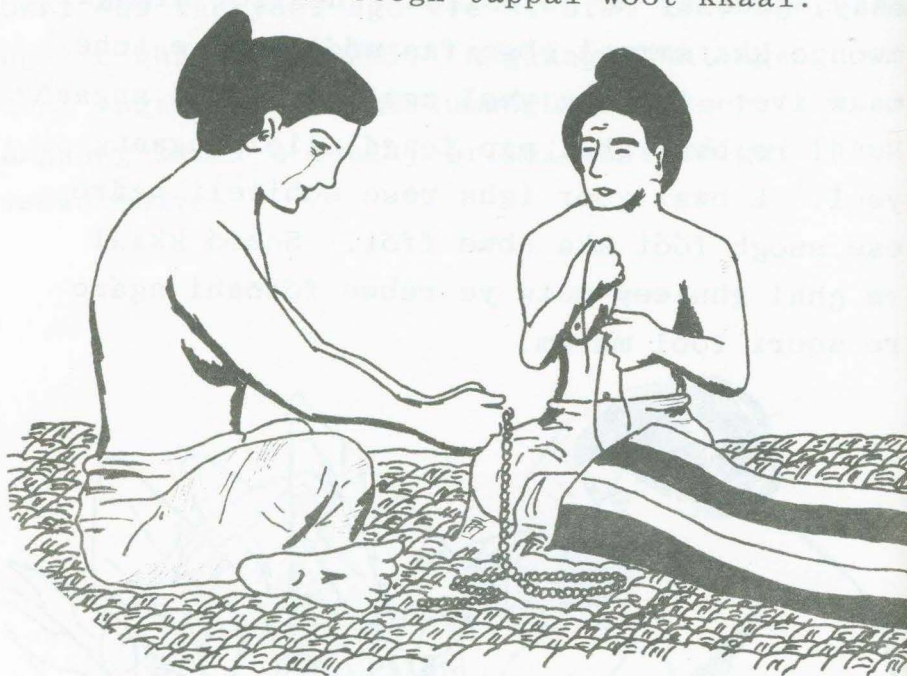

Bwulegh nge iye re ffót wóól ppi tchemaaw ngáre pwél kka e tchemaaw me leemaat. Llól angaang yeel nge re ghal ffót wiisch, lúú, mááy, ghooláy me gulusiina. Re ffót alangal mwongo kka emmwel ebwe fas wóól igha e tche- maaw iye. Angaang yeel nge jaar mwáál angaang. Mwáál re bwal ghal pap fengál llól angaang yeel. E bwal yoor igha rese schiyeli ngáre ese ssogh fóót kka ebwe ffót. Schóó kkaal re ghal ghuleey meta ye rebwe fótóghi ngáre re woori tool maram.

Bwéél nge bwal eew tappal maat ye schóó- bwut re yááli. Schóóbwt kkaal nge re ffót mwongo llól mmeschór. Schóóbwt kkaal re bwal

ghal pap fengál llól yaar angaang. E bwal
 voor igha rese pap fengál ngáre ese ssogh
 fóót. Iwe me leebwél nge re ffót woot me
 bwula. E bwal ssogh tappal woot kkaal.

Fféérul téér me ffaatal usous, nge bwal
 yaar schóóbwut angaang. Bwelle igha re féér
 bwe schowar tchów milikkaal me e bwal ghi
 weirás fféérúl, ila mille re bwal ira bwe
 bwal iyeel angaang tchów me tumwógh mellól
 mwey yeel reel. Iwe schóókka schagh re
 ghukkule angaangal milikkaal mille re ghal
 fféér.

E bwal ssogh tappal téér. Evoor téér
 kkewe amalal schagh llól iimw me e bwal voor
 téér kkewe amalal liffang. Schowar tchów

kkaal nge re ghal yááli liffang llól uur
owlap mellól ghal máá. Re bwal ghal yááli
iffang ngáliir samwool, ngáre rebwe schi-
eey bwe ebwe sálátiiló éghús yaal soong wóol
ramas ye e nngów fféérúl llól sóóbw ngáre
féérúl ngáli yaal samwool schóó.

Iwe bwal usous nge eew schowar tchów
mereer Refaluwasch. Re bwal yááli liffang,
e bwal weey schagh téér. Schóóbwut mille
re bwal yááli angaang yeel. Re ghal ira
ffaatal usous.

Schowar kkaal nge e ghal lo bwe ówtol
yaar bwóór. Iwe ngáre eyoor uur towlap nge
raa ghal fówteeretá reel milikkaal nge raa
tittiwi leeuut.

Fféérul iimw nge mwáál me schóóbwut re
ghal pap fengál. Mwáál re fééritá ilighil
iimw nge schóóbwut raa fayfay yóós bwe tittil
alangal iimw. Iwe mwáál raa bwal tiitá reel
yóós kkaal.

Iimw kka schóó kkaal re ghal fééri nge
mweer me uut. Llól mwey yeel nge aramasal
llól sóóbw re ghal tipiyew schagh. Iwe
alangal iimw kka e akkayútá nge aramasal
sóóbw re ghal pungul pap fengál. Alangal
sóóbw nge re bwal pap fengal igha rebwe ayúúwtá
yaar uut. Re lúghúlúgh bwe alangal sóóbw
nge ebwe yoor uut. Bwe leliyeer reel ang-
ang, aséésé, tittillap, yéélágh, ffél me imwal

waa. Iyeel bwal eew yaar Refaluwasch angaang tumwógh, iye re ghal ira, bwe akkayúúl iimw me uut.

Bwal eew angaang tumwógh kka yaar aramas kkaal nge akkabwungul roong me paliw.

Ighaal igha tuufey kka eyoor ghuleyeer reel roong me paliw, yaar angaang rebwele abwungú ngáliir schóókka re kke mwemmzettá, bwelle rebwe amuschú ngáliir ikka re amwiri-mwir. E ghi ssogh tappal akkabwungul roong kkaal me bwal paliw. Iwe me yaal roong mellól yaal ailáng.

Mereel alangal angaang kka yaar Refaluwasch, nge e ghi óuweires mellól yaar lollo. Iwe iir raa fééri bwe angaang kkaal nge angaang tottomwógh me angaang tchów, bweigha iir schagh mille re féérúl alangal. Iwe re bwal pungul ghi tipiyéew, nge raa tabweey alangal yaar samwool ffél, afal me akkúlé.

Ighila nge falafalal waa me fféérúl peirráágh me ireirel waa nge ese weeweelo. Aramarese falafal lo waa mereel mááy. Rese yááyalo sele kkewe fasúl yáár. Rese fayfaylo amaraal waa. Iwe rese bwal kke fféérélo téér me ffaat lo usous.

Bwughi raa fféér waa sáangi paap me siin. Raa yááya peirráágh kka e tooto wóól fáleey llól yaar angaang. Raa siwli peirráághil angaang kkewe re yááyá igha resáál tooto schóó

aal, Espeiyool, Alimaan, Sepaan me Amerikóónu.

Iwe bwelle igha reer alangal tappal aras kka re tooto wóól fáleey, nge raa lemáliir, ha Refaluwasch raa lo fáleey, iwe ila mille bwal ghi ssogh lliiwel mellól angaang me iráágh kka jaar. Mwóghútúghútúl mwo aramas ól sóóbw nge e bwal lliiwel ló.

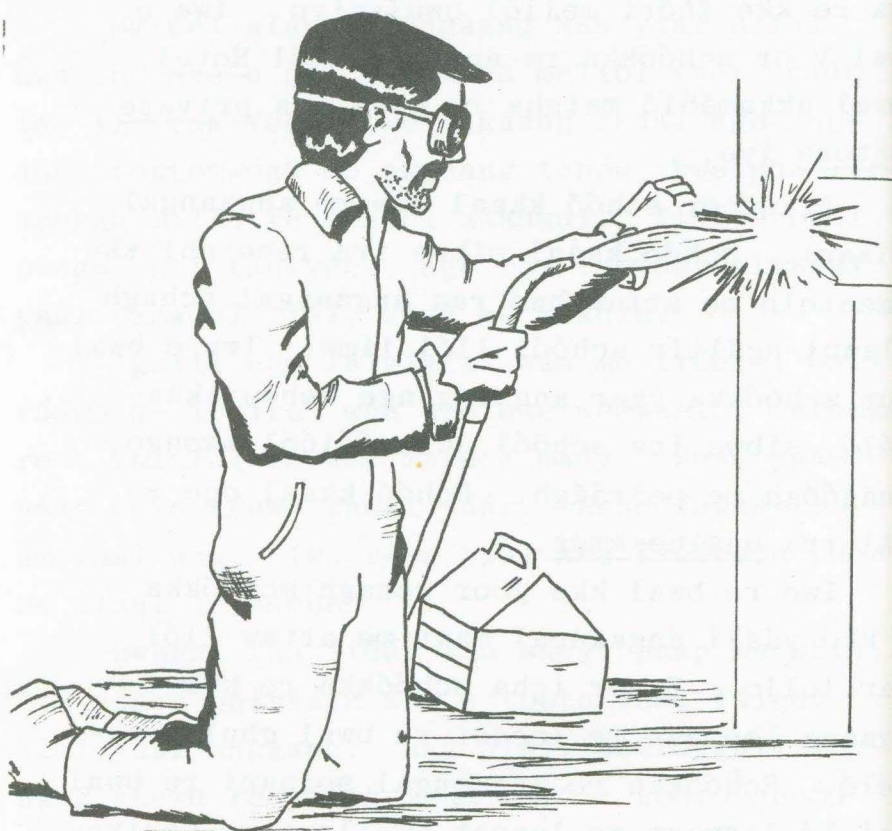
Raa ssogh schóókka raa angaang schagh ól bwulasiyool Gobenno. Eyoor schóókka hóól akkayúl iimw, fféérúl ghareeta, ammwe- l mal semwaay me e ssogh tappal angaang a re kke fééri mellól bwulasiyo. Iwe e al yoor schóókka re angaang llól Hotel, wal akkamééló meigha re ghal ira private ctors iye.

Alangeer schóó kkaal nge re angaangal laapi. Schóó kkaal sibwe ira rese ghi kke maatelo me attaw bwe raa angaangal schagh laapi ngáliir schóól llól iimw. Iwe e bwal r schóókka jaar angaang nge rebwe akka- ló, sibwe ira schóól akkaméélóól mwongo, ngóógh me peiráágh. Schóó kkaal nge re l ira businessmen.

Iwe re bwal kke yoor schagh schóókka kke yááli angaangal maat me attaw llól r lollo. Eyoor igha schóókka re kke aang leemaat me leeset re bwal ghal akka- ló. Schóókka re angaangal selaapi re bwal l ló leemaat me leeset bwelle ebwe schiye-

liir reel mwongool llól iimw. Re ghal ló
ngáre re aséésé mellól yaar bwutey. Eyoor
schóókka re bwal ghal akkabwung sáfey me
roong llól ráálil kkaal.

Iwe sibwe ira, e ghi ssogh milikka aa
lliiwelló me akkáscheló mellól yaar angaang
Refaluwasch sáangi ighiwe tooriito ighila.

Pac.

PZ

870304

. 27

